

МЕТОД
ОБУЧАЮЩЕГО
ЧТЕНИЯ

ИЛЬИ ФРАНКА

ВКН

Учим язык, читая
ИНТЕРЕСНЫЕ КНИГИ!

81.661.1я7

Ф60

ФИНСКИЕ СКАЗКИ

Метод обучающего чтения ИЛЬИ ФРАНКА

Художник Ольга Уманская

Текст составлен (или проверен) ИЛЬИ ФРАНКА

Как читать эту книгу

Suomen kansan satuja

ФИНСКИЕ СКАЗКИ

Пособие подготовила

Марина Пекшиева

Оренбургская областная
библиотека им. Н. К. Крупской
ИНОСТРАННЫЙ ОТДЕЛ

ВКН

Москва

2021

— 54787 —

SAARESSA ELÄJÄT

(Живущие на острове: «обитатели острова»*)

Oli ennen kolme sisarta (жили-были: «были раньше» три сестры; *sisar* — *сестра*), **kyllyssä työtä tekivät** (в бане работали; *kyly* — *сауна, баня*), **niin nousi heidän keskenänsä pakina** (и возник между ними разговор; *nousta* — *подняться; возникать*; *he* — *они*). **Vanhin sisar sanoo** (говорит старшая сестра; *vanha* — *старый*): **"Kun minut kuninkaan poika ottaisi naiseksensa** (если бы меня королевский сын взял в жены; *kuningas* — *король*; *poika* — *мальчик; сын*; *nainen* — *женщина*), **niin kolmesta pellavankuidusta koko linnakunnalle paidat laatisin** (я бы ему из трех льняных волокон для всего королевства рубашек нашила; *pellava* — *лен*; *kuitu* — *волокно*; *linna* — *крепость; дворец, замок*; *kunta* — *коммуна, община*; *paita* — *рубашка, сорочка*; *laatia* — *составить, сделать*)."**Keskimmäinen sisar sanoo** (молвит средняя сестра): **"Kun minut kuninkaan poika ottaisi akaksensa** (если бы меня взял королевский сын в жены: «в бабы»; *ottaa* — *взять, брать*; *akka* — *баба*), **niin kolmesta vehnänjyvistä linnakunnalle leipää laatisin kyllälteen** (я бы ему из трех пшеничных зерен для королевства хлеба вдоволь напекла; *vehnä* — *пшеница*; *jyvä* — *зерно*; *leipä* — *хлеб*; *kyllähti* — *вдоволь*)."**Kolmas si-**

* *Saari* — остров; *eläjä* — житель, обитатель; *elää* — жить, существовать.

sar sanoo (третья сестра говорит): **"Kun minut kuninkaan poika ottaisi** (если бы на мне королевский сын женился), **niin minä kolmesta vatsan väestä yhdeksän poikaa saisin** (я бы ему за три раза: «из трех сил живота» девять сыновей родила; *vatsa* — живот; *väki* — народ; *сила*; *saada* — получить; родить)."

Oli ennen kolme sisarta, kyllässä työtä tekivät, niin nousi heidän keskenänsä pakina. Vanhin sisar sanoo: "Kun minut kuninkaan poika ottaisi naiseksensa, niin kolmesta pellavan-kuidusta koko linnakunnalle paidat laatisin." Keskimmäinen sisar sanoo: "Kun minut kuninkaan poika ottaisi akaksensa, niin kolmesta vehnänjyvästä linnakunnalle leipää laatisin kyllälteen." Kolmas sisar sanoo: "Kun minut kuninkaan poika ottaisi, niin minä kolmesta vatsan väestä yhdeksän poikaa saisin."

Kuninkaan poika kuunteli heidän puhettansa (королевский сын подслушал их речи) **ja sanoi itseksensä** (и сказал сам себе; *itse* — сам): **"Kuka heitä ottaa** (кого из них взять /в жены/), **kaikki ovat hyviä** (все хороши; *hyvä* — хороший; добрый)? **Vaan onhan linnassa vaatetta ja leipää** (но есть во дворце и одежда, и хлеб; *vaate* — ткань, материя; одежда, платье), **sen otan** (на той женюсь: «ту возьму»; *ottaa* — брать), **joka kolmesta vatsan väestä yhdeksän poikaa saapi** (которая = что за три раза девять сыновей родит; *vatsa* — живот)." **Sen otti nuorimman sisaren** (взял тогда самую младшую сестру; *nuori* — молодой) **ja vei linnaansa** (и увез к себе во дворец; *viedä* — уносить, увозить).

Kuninkaan poika kuunteli heidän puhettansa ja sanoi itseksensä: "Kuka heitä ottaa, kaikki ovat hyviä? Vaan onhan linnassa vaatetta ja leipää, sen otan, joka kolmesta vatsan väestä yhdeksän poikaa saapi." Sen otti nuorimman sisaren ja vei linnaansa.

Elettiin (живут: «жилось»; *elää* — *жить*), **oltiin siinä** (поживают: «былось» так; *olla* — *быть*), **kunne naisen saattoi kohtuiseksi** (пока жена не понесла; *saattaa* — *мочь, быть в состоянии*; *kohtu* — *матка*). **Tuli jo lapsen saanta-aika** (пришло уже время рожать; *lapsi* — *ребенок*; *saada* — *получить*; *rodity*; *aika* — *время*), **niin sanoi nainen miehellensä** (и говорит тогда жена своему мужу; *nainen* — *женщина*; *mies* — *мужчина*; *mуж*; *человек*): **"Mene** (иди), **käy apulaista kylästä** (приведи помощницу из деревни; *apulainen* — *помощник*; *apu* — *помощь*; *kylä* — *деревня*), **minä lähden lasta saamaan** (/a/ я пойду дитя рожать; *lähteä* — *отправиться, пойти*)."**Siitä kun läksi mies matkalle** (отправился тогда муж в путь; *matka* — *путь, дорога*), **tulee nainen vastaan** (навстречу ему /попалась/ женщина; *tulla vastaan* — *идти навстречу*; *tulla* — *приходить, прийти*), **sanoo** (говорит): **"Kunnes menet, mies** (куда путь держишь, человек; *mennä* — *идти*)?" **Sanoo toinen** (отвечает он: «второй»): **"Apulaista läksin saamaan** (иду за помощницей = повивальной бабкой; *saada* — *получать*), **naiseni lapsia saapi siellä kotona** (жена моя детей рождает дома; *siellä* — *там*; *koti* — *дом*)."**— "Ota minut** (возьми меня /с собой/)" **sanoo nainen** (говорит женщина). **No, mies otti hänet** (ну, мужчина взял ее), **ei tuntenut** (/но/ не знал; *tuntea* — *чувствовать; знать*); **se olikin Syöjätär** (/что/ это была Сюоятар*), **kehnon akka** (скверная старуха; *keho* — *дурной, скверный*). **Siitä kun tultiin linnoille** (и как пришли ко дворцу; *linna* — *крепость; дворец, замок*), **kuninkaan poika työnsi sen Syöjättären kylyyn** (королевский сын отправил эту Сюоятар в баню; *työntää* — *толкать*; *kyly* — *сауна, баня*), **vaan itse meni pirttiin** (а сам пошел в дом; *pirtti* — *изба*).

Elettiin, oltiin siinä, kunne naisen saattoi kohtuiseksi. Tuli jo lapsen saanta-aika, niin sanoi nainen miehellensä: "Mene,

* *Syöjätär* — ведьма, Баба-Яга, от глагола *syödä* — *есть, кушать* (прим. переводчика).

käy apulaista kylästä, minä lähden lasta saamaan." Siitä kun läksi mies matkalle, tulee nainen vastaan, sanoo: "Kunnes menet, mies?" Sanoo toinen: "Apulaista läksin saamaan, naiseni lapsia saapi siellä kotona." — "Ota minut!" sanoo nainen. No, mies otti hänet, ei tuntenut; se olikin Syöjätär, kehnnon akka. Siitä kun tultiin linnoille, kuninkaan poika työnsi sen Syöjättären kylyyn, vaan itse meni pirttiin.

Mitäs siitä (и что дальше: «из этого»; *se* — он, она, оно; *тот, эта, это*)? **Nainen kun sai kolme poikaa** (жена когда родила трех сыновей), **Syöjätär varasti lapset** (Сюоятар украла их: «детей»; *varastaa* — красть), **pani kolme hurtan pentua sijaan** (положила вместо них трех звериных детенышей; *hurtti* — свирепая собака; варвар, зверь; *pentu* — щенок; детеныш; *sijaan* — вместо; *sija* — место) **ja meni siitä kuninkaan pojan luokse pirttiin** (и пошла оттуда к королевскому сыну в дом; *luokse* — к). **Kuninkaan poika siellä pastieroitsee lattialla** (королевский сын ходит там по полу = по комнате; *pasteerata* = ходить туда-сюда; *lattia* — пол) **ja viheltelee hyvällä mielin** (и насвистывает в хорошем расположении духа; *vihellellä* — посвистывать; *vihellys* — свист). **"Onpa** (вот; *-pa/-pä* — ну, же, ведь)", **sanoi Syöjätär** (сказала Сюоятар), **"mitä hyvällä mielin olla** (нечего радоваться: «что в хорошем настроении быть»)), **kun kolme hurtan pentua sai naisesi sinne** (ведь троих зверюшек родила там твоя жена)". — **"Lähden, katson** (пойду посмотрю)", **sanoo mies** (говорит муж) **ja menee samassa kylyyn** (и сразу идет в баню; *samassa* — тут же, сразу же). **Tulee naisensa luokse** (приходит к жене) **ja katselee** (и видит), **niin totta on Syöjättären puhe** (правду сказала Сюоятар; *tosi* — правда; *puhe* — речь), **hurtan pennut ryömivät lattialla** (три зверюшки ползают по полу; *ryömiä* — ползать). **Sanoo siitä naisellensa** (и говорит тогда своей жене): **"Nyt minä sinut tapan** (теперь я тебя убью; *tappaa* — убивать)." — **"Elä tapa** (не убивай)", **ru-**

koili nainen (взмолилась женщина; *rukoilla* — молиться), **"annahan** (разреши же; *antaa* — давать; *-han/-hän* — ведь, же, -ка), **saan toisen kerran vielä** (я рожу еще во второй раз; *kerta* — раз)".

Mitäs siitä? Nainen kun sai kolme poikaa, Syöjätär varasti lapset, pani kolme hurtan pentua sijaan ja meni siitä kuninkaan pojan luokse pirttiin. Kuninkaan poika siellä pasterioitsee lattialla ja viheltelee hyvällä mielin. "Onpa", sanoi Syöjätär, "mitä hyvällä mielin olla, kun kolme hurtan pentua sai naisesi sinne". — "Lähden, katson", sanoo mies ja menee samassa kylyyn. Tulee naisensa luokse ja katselee, niin totta on Syöjättären puhe, hurtan pennut ryömivät lattialla. Sanoo siitä naisellensa: "Nyt minä sinut tapan." — "Elä tapa", rukoili nainen, "annahan, saan toisen kerran vielä".

No ei tappanut (ну, не убил), **jätti eloon naisensa** (оставил жену в живых; *jättää* — оставить). **Elettiin siitä** (живут; *elää* — жить), **oltiin aikaa taas** (поживают какое-то время), **niin sai toisen kerran se nainen kohtuiseksi** (так второй раз жена забеременела; *kohtu* — матка). **Tulee lapsen saanta-aika hänelle** (пришло ее время рожать; *saanti* — получение; рождение, *saada* — получать; рожать), **niin käskää miehensä apuvaimon saantaan kylään** (и приказывает /она/ своему мужу /идти/ в деревню за помощью: «женщиной-помощницей»; *apu* — помощь; *vaimo* — жена; женщина) **kuten viimeissäkin kertana** (как и в прошлый раз). **Lähtee mies silloin kotoa** (вышел тогда муж из дому; *koti* — дом), **niin tulee se sama Syöjättären akka vastaan** (и идет ему та же самая баба Сюоятар навстречу; *sama* — тот же самый), **joka viimeinkin** (как и в прошлый раз), **eikä tuntenut hän sitä** (и не узнал он ее). **"Kunne menet, mies** (куда путь держишь, человек)?" **kysyi eukko** (спросила старуха). **"Läksin** (иду)", **vastasi mies** (ответил мужчина; *vastata* — отвечать), **"lapsen ämmää etsimään** (искать

ребенку бабку; *ämmä* — баба), **naiseni lapsen saantaan meni saunaan** (жена пошла в баню дитя рожать)". **Akka sanoo** (женщина говорит): "**Ota minut** (возьми меня /с собой/)" **Toinen otti** (он: «второй» взял) **ja vei Syöjättären kotiinsa naisellensa avuksi** (и повел Сюоятар домой на помощь жене; *apu* — помощь).

No ei tappanut, jätti eloon naisensa. Elettiin siitä, oltiin aikaa taas, niin sai toisen kerran se nainen kohtuiseksi. Tulee lapsen saanta-aika hänelle, niin kääkee miehensä apuvaimon saantaan kylään kuten viimeissäkin kertana. Lähtee mies silloin kotoa, niin tulee se sama Syöjättären akka vastaan, joka viimeinkin, eikä tuntenut hän sitä. "Kunne menet, mies?" kysyi eukko. "Läksin", vastasi mies, "lapsen ämmää etsimään, naiseni lapsen saantaan meni saunaan". Akka sanoo: "Ota minut!" Toinen otti ja vei Syöjättären kotiinsa naisellensa avuksi.

No, eipähän mitään (ну, ничего; *-ra/-pä* — ну, же, ведь; *-han/-hän* — ведь, же, -ка); **nainen kun sai kolme poikaa siellä** (женщина когда родила трех сыновей там), **Syöjätär ne otti** (Сюоятар взяла их), **varasti häneltä** (украла у нее; *varastaa* — красть), **ja pani kolme sianporsasta sijaan** (и подложила взамен трех поросят; *panna* — класть, положить; *sika* — свинья; *porsas* — поросенок). **Meni siitä miehen luokse** (потом пошла к мужу), **sanoi** (сказала): "**On miehellä, mitä hyvällä mielin olla** (у мужчины, который в хорошем настроении пребывает; *mieli* — душа; характер; настроение), **kolme sianporsasta sai nainen saunassa** (трех поросят родила жена в бане)." — "**Menen, katson** (пойду посмотрю)", **sanoi kuninkaan poika** (сказал королевский сын) **ja läksi itse saunaan** (и пошел сам в сауну). **Sielläpä sianporsaat ovat lapsina taas** (и на этот раз там /вместо/ детей были поросята; *taas* — опять, снова), **kuten oli sanottu** (как и было сказано). **Kuninkaan poika siitä tuli**

pahoillensa hyvin (пришел королевский сын оттуда грустный очень; *olla pahoillaan* — огорчаться; *paha* — плохой, дурной) **ja puhui naisellensa** (и сказал своей жене): **"Miksi sinä kolme poikaa lupasit saada** (почему ты обещала родить трех сыновей; *luvata* — обещать) **ja sian porsaait teit** (а родила поросят; *tehdä* — делать)? **Minä sinut tapan nyt** (я убью тебя теперь; *tappaa* — убить)." — **"Elä tapa** (не убивай)", **virkkoi nainen** (промолвила женщина; *virkaa* — сказать, промолвить), **"saan kolmannen kerran vielä** (рожу и третий раз еще; *kerta* — раз), **tapa sitten** (убьешь потом)".

No, eipähän mitään; nainen kun sai kolme poikaa siellä, Syöjätär ne otti, varasti häneltä, ja pani kolme sianporsasta sijaan. Meni siitä miehen luokse, sanoi: "On miehellä, mitä hyvällä mielin olla, kolme sianporsasta sai nainen saunassa." — "Menen, katson", sanoi kuninkaan poika ja läksi itse saunaan. Siellpä sianporsaait ovat lapsina taas, kuten oli sanottu. Kuninkaan poika siitä tuli pahoillensa hyvin ja puhui naisellensa: "Miksi sinä kolme poikaa lupasit saada ja sian porsaait teit? Minä sinut tapan nyt." — "Elä tapa", virkkoi nainen, "saan kolmannen kerran vielä, tapa sitten".

Taas elettiin (опять живут), **oltiin kotvasen yhtenä** (поживают какое-то время вместе; *kotva* — некоторое время, минутка), **niin sai jo nainen kolmannen kerran kohtuiseksi** (и вот третий раз уже жена понесла; *jo* — уже). **Kantoi aikansa kohtua** (проносила весь срок; *kantaa* — носить; вынашивать), **kunne taasen saanta-aika tuli** (пока опять не пришло время рожать), **niin samatse miehensä pani apulaista saamaan kylästä** (и также отправила мужа звать помощницу из деревни; *apulainen* — помощник; *kylä* — деревня). **Mies kun läksi matkaamaan** (когда мужчина отправился в путь; *matkata* — путешествовать; *matka* — путь, дорога), **hänelle kävi samoin kuin ennenkin** (с ним

все случилось так, как и прежде; *käydä* — *ходить*; *ennen* — *прежде, раньше*): **Syöjättären taaskin kohtasi tiellä** (вновь Сюоятар встретил /он/ на дороге; *kohtata* — *встретить*; *tie* — *дорога*) **ja vei naisen saunaa** (и отвел к жене в баню).

Taas elettiin, oltiin kotvasen yhtenä, niin sai jo nainen kolmannen kerran kohtuiseksi. Kantoi aikansa kohtua, kunne taasen saanta-aika tuli, niin samatse miehensä pani apulaista saamaan kylästä. Mies kun läksi matkaamaan, hänelle kävi samoin kuin ennenkin: Syöjättären taaskin kohtasi tiellä ja vei naisensa luokse saunaan.

Mutta nainen oli varoillansa jo (но жена уже была наготове; *varoa* — *остерегаться*), **kun tunsi Syöjättären** (потому что узнала Сюоятар; *tuntea* — *чувствовать; знать*); **sai kolme poikaa entiseen tapaansa** (родила также: «прежним способом» трех сыновей; *entinen* — *прежний, бывший; tapa* — *способ*), **niin yhden pojan palmikoihinsa peitti** (и одного сына в косы спрятала; *ynsi* — *один; palmikko* — *коса; peittää* — *покрыть; скрыть*) **ja toiset kaksi vain kehnnon akalle antoi** (и только двух других скверной старухе отдала; *kehno* — *дурной, скверный; akka* — *баба*). **Se varasti ne pojat taas** (та опять украла сыновей) **ja pani rakkikoiran pentua kaksi sijaan** (и подложила вместо них двух щенят дворовой собаки; *rakki* — *дворняга; koira* — *собака; pentu* — *щенок*). **Tuli kuninkaan poika saunassa käymään** (пришел королевский сын в сауну посмотреть: «побывать»; *käydä* — *ходить, бывать*), **niin näki pennut siinä ja sanoi** (увидел там щенят и говорит; *nähdä* — *видеть*): **"Käkesit kolme poikaa saada** (ты хотела трех сыновей родить; *käetä* — *собираться*), **rakkikoirat sait** (а родила щенят); **nyt minä sinut tapan** (на этот раз я убью тебя)." **Siitä pani hänet rautapuolikkoon** (посадил ее тогда в железную бочку; *rauta* — *железо; puolikko* = *tynnyri* — *бочка*) **ja työnsi merelle** (и вытолкал на море;

työntää — толкать; *meri* — море); **rakkikoiran pennun yhden antoi toveriksi vain** (одного лишь щенка дворняги дал в придачу: «в товарищи»; *antaa* — дать; *vain* — только, лишь), **mutta nainen salaa otti sen palmikoihinsa** (а жена его тайно = *тихонько* в косы положила; *salaa* — тайно, секретно) **peitetyn poikansa keralle** (к спрятанному сыну; *peittää* — покрыть; скрыть).

Mutta nainen oli varoillansa jo, kun tunsi Syöjättären; sai kolme poikaa entiseen tapaansa, niin yhden pojan palmikoihinsa peitti ja toiset kaksi vain kehnnon akalle antoi. Se varasti ne pojat taas ja pani rakkikoiran pentua kaksi sijaan. Tuli kuninkaan poika saunassa käymään, niin näki pennut siinä ja sanoi: "Käkesit kolme poikaa saada, rakkikoirat sait; nyt minä sinut tapan." Siitä pani hänet rautapuolikkoon ja työnsi merelle; rakkikoiran pennun yhden antoi toveriksi vain, mutta nainen salaa otti sen palmikoihinsa peitetyn poikansa keralle.

Heitä tuuli siellä kanteli (их ветер там носил; *kannella* — носить), **mihin lienee kannellut** (до тех пор: «куда, наверное, носил»), **kunne vei maan rannalle** (пока не вынес на берег; *viedä* — выносить, вывозить; *maa* — земля; *ranta* — берег). **Tulipa pojalle ikävä puolikossa** (стало сыну скучно в бочке; *tulla* — приходить; становиться; *-ra/-rä* — ну, же, ведь; *ikävä* — скучный, тоскливый), **alkoi pyrkiä pois sieltä** (захотел: «начал стремиться» выбраться оттуда; *alkaa* — начинать; *pyrkiä* — стремиться) **ja sanoi äidillensä** (и сказал матери): **"Potkaisen** (я сломаю; *potkaista* — пнуть, ударить), **maammo** (мама), **puolikon halki** (бочку пополам; *halki* — надвое, пополам), **niin maalle pääsemme** (так выберемся мы на землю; *päästä* — понадать)." — **"Elä potkaise** (не ломай), **missä lienemme** (/непонятно/, где мы находимся; *lienee* — может быть), **vaivumme mereen** (утонем в море; *vaivua* — погружать-

ся)", **sanoi äiti** (сказала/мать). **No, ei potkaissut poika** (ну, не стал сын ломать /бочку/), **ja tuuli kuljetteli heitä taas** (и ветер снова носил их; *kuljetella* — *возить, носить*), **minkä aikaa lieenee kuljetellut** (какое-то время, наверное, носил), **kunne taas matalalle ajoi** (пока не пригнал куда-то вниз; *matala* — *низкий*; *ajaa* — *гнать, гонять*). **Tunsi poika** (почувствовал мальчик), **jotta puolikko vierittelekse** (что бочка катится; *vieritellä* — *катать, катить*), **niin ei enää antanut aikaa** (и больше не стал ждать: «не дал времени»; *enää* — *уже, больше, еще*), **vaan potkaisi pohjan puolikosta** (но выдавил дно бочки; *pohja* — *дно*), **ja noustiin siitä maalle** (и /они/ выбрались из нее на землю; *nousta* — *подниматься*).

Heitä tuuli siellä kanteli, mihin lieenee kannellut, kunne vei maan rannalle. Tulipa pojalle ikävä puolikossa, alkoi pyrkiä pois sieltä ja sanoi äidillensä: "Potkaisen, maammo, puolikon halki, niin maalle pääsemme." — "Elä potkaise, missä lienemme, vaivumme mereen", sanoi äiti. No, ei potkaissut poika, ja tuuli kuljetteli heitä taas, minkä aikaa lieenee kuljetellut, kunne taas matalalle ajoi. Tunsi poika, jotta puolikko vierittelekse, niin ei enää antanut aikaa, vaan potkaisi pohjan puolikosta, ja noustiin siitä maalle.

No, hyvä muuten olisi (ну, /все/, впрочем, хорошо было бы; *muuten* — *впрочем*), **vaan on vilu heillä semmoisen** (однако замерзли они так: «холод был у них такой»; *vilu* — *холод*), **eikä ole suojaa** (и не было где укрыться: «защиты»; *suoja* — *защита; укрытие*) **missä eläisi** (где жить). **Alkaa poika rukoilla Jumalata** (начал сын молиться Богу; *Jumala* — *Бог*), **sanoo** (говорит): **"Oi Jumalaiseni** (ох, Боженька мой), **anna huonetta** (пошли /нам/ дом; *huone* — *комната; постройка, хозяйство, дом*), **missä eläisimme** (где бы мы /смогли/ жить)!" **Tuskin sai vain sanoneeksi** (только это сказал; *tuskin* — *едва, еле*;

vain — только), **niin tuossa paikassa** (сразу на том же месте; *paikka* — место) **syntyi heille asunto siihen ylen hyvä** (появилось для них очень хорошее жилище; *syntyä* — рождаться; возникать; *asunto* — квартира, жилище), **seinätkin olivat nädän hännillä sammalletut** (стены были покрыты хвостами куницы; *näätä* — куница; *häntä* — хвост); **ja pihalle kasvoi semmoinen puu** (а во дворе росло такое дерево; *piha* — двор; *puu* — дерево), **että siitä oli leipä** (что на нем: «из него» был хлеб; *se* — он, она, оно; этот, эта, это) **sekä särvin** (и закуска; *särvin* — приправа; закуска) **ja kaikki mitä vain tarvitsi** (и все, что было необходимо; *tarvita* — нуждаться).

No, hyvä muuten olisi, vaan on vilu heillä semmoinen, eikä ole suojaa missä eläisi. Alkaa poika rukoilla Jumalata, sanoo: "Oi Jumalaiseni, anna huonetta, missä eläisimme!" Tuskin sai vain sanoneeksi, niin tuossa paikassa syntyi heille asunto siihen ylen hyvä, seinätkin olivat nädän hännillä sammalletut; ja pihalle kasvoi semmoinen puu, että siitä oli leipä sekä särvin ja kaikki mitä vain tarvitsi.

Poika taas rukoilee Jumalata (сын снова стал молить Бога; *rukoilla* — молить, молиться), **sanoo** (говорит): **"Suolainen on vesi meressä** (солёная вода в море; *suolainen* — солёный; *suola* — соль), **ei voi juoda sitä** (нельзя пить её; *voida* — мочь), **anna meille kaivo** (пошли нам колодец), **mistä veden saisimme** (откуда сможем воду брать: «получили бы»; *vesi* — вода)!" **Siihen tuli silloin kaivo semmoinen** (там появился тогда колодец такой; *kaivo* — колодец), **ettei maalla mointa** (что нет на земле такого; *moinen* — такой); **puolella oli vesi** (по /одну/ сторону была вода; *puoli* — сторона; половина), **toisessa mesi** (по другую мед), **ja kultaiset laidat suulla** (и золотые края по ободку = и золотой ободок; *kultainen* — золотой; *kulta* — золото; *laita* — край, поля; *suu* — рот; устье; начало).

Poika taas rukoilee Jumalata, sanoo: "Suolainen on vesi meressä, ei voi juoda sitä, anna meille kaivo, mistä veden saisimme!" Siihen tuli silloin kaivo semmoinen, ettei maalla mointa; puoleessa oli vesi, toisessa mesi, ja kultaiset laidat suulla.

Poika siitä sanoo (сын и говорит), **kun elämään päästiin** (когда жить начали; *elää* — *жить*): "**Vuota***, **maammo** (подожди, мама), **niin lähden, katson** (пойду посмотрю), **missä paikoin olemme** (в каких местах мы находимся; *paikka* — *место*), **maallako vai saarella** (на земле или на острове; *saari* — *остров*), **kun meidän luonamme ei käy rahvasta** (почему к нам люди не идут; *rahvas* — *народ, простонародье*)."**Läksi katsomaan** (пошел посмотреть), **niin meren näki joka haaralta** (и увидел море со всех сторон; *nähdä* — *видеть*; *haara* — *развитка; сторона*), **jos minne olisi silmänsä luonut** (куда бы глаз ни кинул; *silmä* — *глаз*), **ja rukoili taas apua Jumalalta** (и снова стал молить Бога о помощи), **sanoen** (говоря): "**Meren saarella olemme** (на острове в море мы находимся; *meri* — *море*); **anna, Jumalaiseni** (пошли, Боженька), **silta** (мост), **mistä maalle pääsemme** (чтобы нам до земли добраться; *päästä* — *пона-даться*)!" Siihenpä tulikin semmoinen silta (и /тогда/ появил-ся там такой мост), **rautainen** (железный), **luja** (крепкий), **ettei kuninkaalla parempaa** (что даже лучше, чем у короля: «у короля не было лучше»; *kuningas* — *король*), **silmänräpäyksessä ilmestyi se siihen** (в мгновение ока появился он там; *silmä* — *глаз*; *räpäys* — *мгновение, миг*).

Poika siitä sanoo, kun elämään päästiin: "Vuota, maam-
mo, niin lähden, katson, missä paikoin olemme, maallako

* Здесь и далее некоторые слова написаны на диалекте, в данном случае *vuottua* («ждать») — северно-карельский диалект (прим. пе-реводчика).

vai saaressa, kun meidän luonamme ei käy rahvasta." Läksi katsomaan, niin meren näki joka haaralta, jos minne olisi silmänsä luonut, ja rukoili taas apua Jumalalta, sanoen: "Meren saaressa olemme; anna, Jumalaiseni, silta, mistä maalle pääsemme!" Siihenpä tulikin semmoinen silta, rau-
 tainen, luja, ettei kuninkaalla parempaa, silmänräpäyksessä ilmestyi se siihen.

Matkaa huomenna kolme kiertolaista meren rannetta (идут на следующий день: «завтра» три путника по берегу моря; *kiertolainen* — бродяга; *kierto* — *вращение, обход*), **niin näkevät sen sillan siinä** (и видят тот мост там; *silta* — *мост*) **ja sanovat** (и говорят): "On saarella eläjä (есть на острове живой человек = на острове кто-то живет; *eläjä* — *живущий*; *elää* — *жить*), kun on tuommoinen silta tuossa (раз есть такой мост там), **lähdemme katsomaan** (пойдемте посмотрим)." **Naisen poika katsoo ikkunasta** (сын матери смотрит из окна; *ikkuna* — *окно*) **ja näkee miesten tulevan** (и видит, что идут мужики; *mies* — *мужчина*; *муж*; *человек*), **niin meni vastaan heille** (пошел тогда навстречу к ним; *mennä* — *идти*) **ja saattoi pirttiin** (и проводил в избу). **Siellä syötti** (там накормил), **juotti heidät hyvästi** (напоил их вкусно), **näytti puun** (показал дерево), **kaivon** (колодец) **ja kaikki** (и все), **miten he siinä elivät** (как они там жили); **ja kun läksivät kiertolaiset pois** (и когда пошли путники обратно: «прочь»), **niin kaimasi heitä pihalle** (то проводил их во двор) **ja sanoi siellä rakkikoirallensa** (и сказал там своему дворовому псу; *rakki* — *дворняга*; *koira* — *собака*): "Saata kuninkaan linnaan nämä miehet (проводи в королевский дворец этих людей; *saattaa* — *проводить*; *linna* — *крепость*; *дворец, замок*)."

Matkaa huomenna kolme kiertolaista meren rannetta, niin näkevät sen sillan siinä ja sanovat: "On saarella eläjä, kun on tuommoinen silta tuossa, lähdemme katsomaan."

Naisen poika katsoo ikkunasta ja näkee miesten tulevan, niin meni vastaan heille ja saattoi pirttiin. Siellä syötti, juotti heidät hyvästi, näytti puun, kaivon ja kaikki, miten he siinä elivät; ja kun läksivät kiertolaiset pois, niin kaimasi heitä pihalle ja sanoi siellä rakkikoirallensa: "Saata kuninkaan linnaan nämä miehet."

Koira saattoi kuninkaan kotiin (собака проводила /их/ до королевского дома = королевских палат) **kuten käsky oli** (как и было приказано; *käsky* — *приказ*). **Menivät kiertolaiset siellä linnaan** (пришли так путники в замок), **niin kuninkaan poika pani syömään** (и королевский сын усадил: «положил» /их/ есть; *panna* — *класть, положить*; *syödä* — *есть*), **syötti kiertolaiset kuin ainakin** (накормил их, как обычно). **Kun sai syöttäneeksi** (когда накормил /их/ = когда они поели), **sanoi** (сказал): **"Sanokaas** (расскажите), **miehet** (мужики), **tarina** (историю), **mitä näette siellä** (что видели там = тогда) **maailmaa kulkiessanne** (когда по миру ходили; *maailma* — *мир*; *kulkea* — *ходить, ездить*)."**Miehet sanoivat** (мужики говорят): **"No, me osaamme tarinan sanoa** (ну, можем мы историю рассказать; *osata* — *уметь, мочь*): **eilen** (вчера) **kun salmen korvasta kuljimme** (когда мы шли вдоль пролива; *salmi* — *пролив*; *korva* — *ухо; возле*), **asunto oli siinä semmoinen kuin teidänkin linnan** (видели: «был» там дом такой же, как и ваш замок; *asunto* — *квартира, жилище*), **ja poika eläjänä siellä maammoinsensa** (и мальчик живет там со своей матерью)."

Koira saattoi kuninkaan kotiin kuten käsky oli. Menivät kiertolaiset siellä linnaan, niin kuninkaan poika pani syömään, syötti kiertolaiset kuin ainakin. Kun sai syöttäneeksi, sanoi: "Sanokaas, miehet, tarina, mitä näette siellä maailmaa kulkiessanne." Miehet sanoivat: "No, me osaamme tarinan sanoa: eilen kun salmen korvasta kuljimme, asunto oli

siinä semmoinen kuin teidänkin linnan, ja poika eläjänä siellä maammoinensa."

Kuninkaan poika heti sanoi (королевский сын /тогда/ сразу сказал): **"Minä huomenna lähden katsomaan** (я пойду завтра посмотрю)." **Mutta hänellä oli Syöjättären tytär naisena** (но у него была дочь Сюоятар взята в жены: «в качестве жены»; *tytär* — дочь) — **oli näet toisen vaimon ottanut** (видимо, другую в жены взял; *toinen* — второй; *другой*) — **niin se kielsi lähtemästä** (так она запретила идти; *kieltää* — запрещать), **sanoi** (сказала): **"On minullakin kolme kultaista sikaa sileässä nurmessa** (а у меня есть три золотых свиньи на гладкой траве; *sika* — свинья; *sileä* — гладкий; ровный; *nurmi* — трава), **lakeassa pellossa** (в открытом поле; *lakea* — открытый, просторный; *pelto* — поле), **ne ovat vieläkin kummemmat** (они еще лучше; *kumma* — чудо)." **Kuninkaan poika sen kun kuuli** (королевский сын, когда это услышал; *kuulla* — слышать), **lupasi niitäkin katsomassa käydä** (обещал и их сходить посмотреть; *luvata* — обещать), **ja nainen tyytyi siihen** (и жена успокоилась на этом: «довольствовалась этим»).

Kuninkaan poika heti sanoi: "Minä huomenna lähden katsomaan." Mutta hänellä oli Syöjättären tytär naisena — oli näet toisen vaimon ottanut — niin se kielsi lähtemästä, sanoi: "On minullakin kolme kultaista sikaa sileässä nurmessa, lakeassa pellossa, ne ovat vieläkin kummemmat." Kuninkaan poika sen kun kuuli, lupasi niitäkin katsomassa käydä, ja nainen tyytyi siihen.

Rakkikoiria silloin pyörähti kotiinsa (дворовый пес повернул тогда домой; *pyörähtää* — повернуться; *pyörä* — колесо) **isännälle sanaa viemään** (/чтобы/ сказать об этом хозяину: «хозяину слово донести»; *isäntä* — хозяин; *isä* —

Конец ознакомительного фрагмента

Уважаемый читатель!

Размещение полного текста данного произведения
невозможно в связи с ограничениями по IV части ГК
РФ

Эту книгу вы можете прочитать в Оренбургской
областной универсальной научной библиотеке им.
Н.К. Крупской по адресу: г. Оренбург, ул. Советская
20 тел.: для справок: (3532) 61-60-30